U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Bc. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **V. S.,** zastoupený JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou se sídlem Polní 92, 639 00 Brno - Štýřice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2008, č. j. OAM-723/VL-18-ZA07-2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 2. 2010, č. j. 56 Az 2/2009 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna ustanovené advokátky JUDr. Jany Kuřátkové **se určuje** částkou 2880 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15. 12. 2008 neudělil žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně. Ten rozsudkem ze dne 22. 2. 2010, č. j. 56 Az 2/2009 - 20, žalobu zamítl. Uvedl, že žalovaný své rozhodnutí dostatečně srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil, zabýval se všemi rozhodnými skutečnosti a podrobně rozvedl, jakými právními úvahami se při rozhodování řídil. Dále konstatoval, že žalovaný oprávněně zpochybnil věrohodnost tvrzení žalobce; především tvrzení ve vztahu k zadržení podle krajského soudu nevyznívají přesvědčivě. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 10. 10. 2008 se žalobce nezmínil o tom, že by byl policií zadržen. Uváděl pouze to, že po zvolení současného prezidenta Sarkisjana začaly represe, členové opozice byli pronásledováni a někteří jeho kolegové uvězněni. O svém zadržení se žalobce zmínil až v dopise ze dne 28. 10. 2008 a při následném pohovoru. Nejprve tvrdil, že zadržení trvalo tři dny, posléze, že byl zadržen

zhruba od půlnoci do večera. Další nesrovnalost spatřoval krajský soud v datování prezidentských voleb žalobcem; ten je spojoval s podzimem 2007, ovšem došlo k nim v únoru 2008. Rovněž skutečnost uvedená v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že několik dnů po údajném věznění a bití na policii si žalobce zcela bez problémů vyřizoval doklady potřebné k vycestování, byla podle názoru krajského soudu zcela na místě. Z uvedených důvodů neshledal krajský soud námitky týkající se porušení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu důvodnými.

Žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu včas podanou kasační stížností namítaje, že jsou dány důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vada řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně posoudil splnění zákonných podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, humanitárního azylu podle § 14 zákona a doplňkové ochrany podle § 14a zákona. Stěžovatel byl pronásledován z důvodů politických; byl členem strany HHŠ, která nevyhrála prezidentské volby a záhy byla opozicí pronásledována. Byl napaden a zbit policisty v cele a rovněž byl napaden i jinými osobami - nestátními subjekty. Při prvních problémech nevyhledal pomoc policie, neboť se domníval, že to bude zbytečné. Při dalších problémech se rozhodl pomoc vyhledat, ale pracovník na státním zastupitelství ho od jeho úmyslu odradil s tím, že by to bylo zbytečné. Podle stěžovatele je dán důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V České republice žijí jeho rodiče, kteří jsou nemocní, a je proto povinností stěžovatele postarat se o ně. V případě vrácení do země původu hrozí stěžovateli podle jeho názoru nebezpečí vážné újmy v podobě uvěznění a následného nelidského zacházení ve vězení z důvodu činnosti v opozici. Z těchto důvodů mu měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu.

Stěžovatel nesouhlasí se závěrem žalovaného o nevěrohodnosti jeho výpovědi. Rozpor v uváděných časových údajích pramení z jeho těžké životní situace, v níž se nachází. Je tedy pochopitelné, že mu některé události splývají a že vůči orgánům a cizím lidem nemá důvěru.

Dále stěžovatel namítá porušení ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř.“), neboť žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl azylové řízení způsobem, který by posílil důvěru stěžovatele ve správnost rozhodování. Došlo rovněž k porušení § 68 odst. 3 s. ř., jelikož žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí nevypořádal se všemi provedenými důkazy, zejména s tvrzením o důvodu hodném zvláštního zřetele pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14 zákona o azylu.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné v průběhu správního řízení, a uvedl, že jak rozsudek krajského soudu tak napadené rozhodnutí byly vydány v souladu s právními předpisy. Dále poukázal na to, že krajský soud dospěl k závěru (shodně jako žalovaný), že

výpovědi stěžovatele postrádají potřebnou věrohodnost. V tomto směru nelze přijmout jeho snahu o omluvení nesrovnalostí nedůvěrou ve státní orgány a těžkou situací, v níž se právě nachází. Žalovaný se domnívá, že splnil svoji povinnost, když za situace nevěrohodnosti tvrzení stěžovatele zohlednil veškeré okolnosti případu a přitom shromáždil dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi stěžovatele vyvracejí či zpochybňují. V zákonem stanovených mezích posoudil možnost udělení humanitárního azylu. Závěrem žalovaný upozornil, že z rozsudku krajského soudu se podává, že skutkový stav byl v průběhu správního řízení zjištěn dostatečně a že napadené rozhodnutí netrpí vadami, pro něž by bylo nutné jej zrušit. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Kasační stížnost je nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz).

Stěžovatel v kasační stížnosti bez bližší konkretizace namítal, že žalovaný nerespektoval ustanovení § 3 správního řádu, tj. že žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Nejvyšší správní soud poukazuje na svou ustálenou judikaturu, z níž plyne, že *„žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami“* (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaný pod č. 488/2005 Sb. NSS). Vzhledem k tomu, že uvedená námitka byla vznesena pouze v obecné rovině, nemohl se jí Nejvyšší správní soud zabývat.

Dále Nejvyšší správní soud hodnotil námitku stěžovatele, že krajský soud nesprávně posoudil důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu, kterou lze podřadit pod důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Krajský soud a stejně tak i žalovaný založili své závěry o neudělení mezinárodní, resp. doplňkové ochrany na zpochybnění věrohodnosti tvrzení stěžovatele, a tím pádem i na nereálnosti hrozby vážné újmy v případě návratu do země původu. Poukázali zejména na zcela chybné datování prezidentských voleb v Arménské republice, které stěžovatel spojoval

s podzimem 2007, ačkoliv se konaly 19. - 20. 2. 2008, a na nejednotné výpovědi týkající se uvěznění stěžovatele při následných demonstracích. Bezprostředně po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany se stěžovatel o uvěznění na policejní stanici vůbec nezmínil; hovořil pouze o potížích souvisejících s jeho politickým přesvědčením a o věznění stranických kolegů. K tomu lze odkázat na bohatou judikaturu Nejvyššího správního soudu k otázce věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu. V rozsudku ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 16/2010 - 229, zdejší soud uvedl, že „[o]*tázka věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je svým způsobem neuralgickým bodem celého procesu rozhodování o udělení mezinárodní ochrany, neboť zcela zásadním způsobem ovlivňuje další postup ve věci, jakož i její konečný výsledek. Žadatel je totiž povinen poskytovat nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace, na jejichž základě pak správní orgán zjišťuje podklady pro vydání rozhodnutí (§ 49a zákona o azylu), a zmíněná povinnost tak implicite umožňuje zamítnutí žádostí, pokud žadatel uvádí skutečnosti zjevně nevěrohodné. Jinými slovy, pokud je zpochybněna celková věrohodnost žadatele, znamená to, že jeho žádosti nemůže být vyhověno, aniž by se jí správní orgán, resp. krajský soud v rámci své přezkumné činnosti nějak blíže věcně zabývaly (...) Žadatel je tedy jakýmsi primárním zdrojem informací podstatných pro řízení o udělení mezinárodní ochrany, jejichž obsahová stránka je v první fázi tohoto řízení formalizována v podobě vzoru žádosti o udělení mezinárodní ochrany (...) Z obsahu žádosti se pak v další fázi řízení vychází, a to zejména v rámci pohovoru prováděného se žadatelem (§ 23 zákona o azylu), který by měl na skutečnosti uvedené v žádosti navazovat, upřesňovat je a rozvíjet. Osobní pohovor, který se žadatelem vede pracovník správního orgánu, tak představuje velmi důležitý moment, neboť doplňuje v žádosti většinou pouze poměrně stručně nastíněnou základní dějovou linii a v celkovém kontextu pak vytváří významný obraz věrohodnosti žadatele*“. Obdobně v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, se podává, že „[n]*ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují*“. V tomto ohledu je důležité zmínit rovněž rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40, z něhož vyplývá, že „[j]*elikož často není v možnostech žadatele o azyl prokázat svá tvrzení jiným způsobem, než vlastní věrohodnou výpovědí, je srovnání skutečností jím uvedených v žádosti o azyl, vlastnoručně psaném prohlášení a v pohovoru zásadním měřítkem jeho věrohodnosti. Pokud tedy žadatel některé podstatné skutečnosti vůbec nezmíní ve své žádosti a zejména ve vlastnoručně psaném prohlášení a uvede je až u pohovoru, nelze správnímu orgánu vytýkat, že k nim přistupuje s určitou mírou pochybností. To platí tím spíše, jestliže zároveň obsahuje žádost o azyl sdělení, že jiné než uvedené důvody k podání žádosti o azyl žadatele nevedly*“. Stěžovatel tvrdil, že je politickým aktivistou, ovšem nesprávně datoval termín konání prezidentských voleb. Současně v dopise ze dne 10. 10. 2008, v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ve vlastnoručně psaném prohlášení ani v následném pohovoru netvrdil, že byl zadržen a bit na policejní stanici, ovšem následně tuto skutečnost uváděl v podání ze dne 28. 10. 2008 a s určitými odchylkami i v pohovoru ze dne 11. 11. 2008. Na základě uvedených skutečností je závěr žalovaného i krajského soudu o nevěrohodnosti tvrzení uváděných stěžovatelem v souladu s výše citovanou judikaturou.

Stěžovatel rovněž namítal, že mu měl být udělen humanitární azyl v souladu s § 14 zákona o azylu, neboť v České republice má rodiče, kteří jsou nemocní a potřebují jeho péči. K tomu lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j.

5 Azs 47/2003 - 48, publikovaný pod č. 112/2004 Sb. NSS, z něhož vyplývá, že udělení humanitárního azylu *„je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů*". Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, k otázce humanitárního azylu poznamenal, že „[s]*mysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní" azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*". S ohledem na výše citovanou judikaturu lze souhlasit se závěrem krajského soudu, který v rozhodnutí žalovaného neshledal žádné vybočení z mezí správního uvážení, neboť žalovaný úvahu nad humanitárním azylem provedl a žádné důvody pro jeho udělení neshledal (obdobně srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 1. 4. 2009, č. j. 2 Azs 5/2009 - 113).

S odkazem na výše citovanou judikaturu k otázce humanitárního azylu neobstojí rovněž námitka stěžovatele, že se žalovaný nevypořádal s „důkazem" (spíše tvrzením) stěžovatele, že rodiče žijící v České republice jsou nemocní a potřebují jeho péči. Žalovaný sice výslovně nepopsal, že právě tento důvod (péče o nemocné rodiče) nemůže v posuzovaném případě obstát jako důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, nicméně *implicite* to z jeho rozhodnutí vyplývá. Rozhodné je, že žalovaný úvahu o udělení humanitárního azylu v napadeném rozhodnutí provedl, a tato nebyla v rozporu s příslušnými procesními předpisy a se shora citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Nad rámec Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu a uzavírá, že azylové řízení je třeba chápat jako zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu. Legalizace pobytu prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany je proto nepřijatelná (viz rozsudek ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 55).

Námitky, jež stěžovatel učinil předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu řešeny a krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatel vznesl v kasační stížnosti. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; Nejvyšší

správní soud ji proto shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 11. 5. 2010, č. j. 56 Az 2/2009 - 39, byla stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Jana Kuřátková; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni náleží mimosmluvní odměna podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu). Soud proto přiznal ustanovené zástupkyni v souladu se sazbou mimosmluvní odměny 2100 Kč za jeden úkon právní služby, jímž byla první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [ust. § 7 bod 5 ve spojení s ust. § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhradu výdajů s tímto úkonem spojených [ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu]. Jelikož zástupkyně stěžovatele je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvýšil soud náklady řízení ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. o 480 Kč. Celkem tedy zástupkyni náleží 2880 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2010

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu